

Olegas Truchanas - Australijos ir Tasmanijos legenda iš Šiaulių

Skirta
100-osioms
gimimo
metinėms

Gitana Kazimieraitienė

LGMA Forumas 2023-09-22, Birštonas

Olegas Truchanas

1923-1972

Gamtosaugininkas

Keliautojas

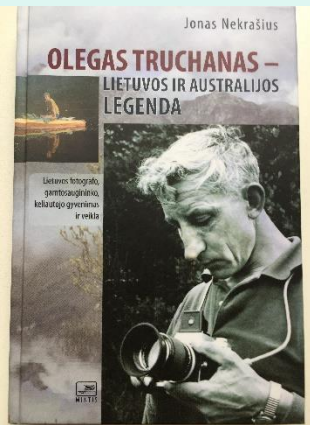
Fotografas

Geografas, etnografas

Buriavimo, plaukimo, alpinizmo

pradininkas Šiauliuose

“Žmogus ir gamta yra neatskiriama visuma”

Olego Truchano įamžinimas Šiaulių mieste

Olego Truchano gatvė.

Olego Truchano vardo autobusų stotelė.

Medinis koplytstulpis prie Rėkyvos ežero, Jachtklubo bazės.

Tarptautinės buriavimo varžybos - regata Rėkyvos ežere, nuo 2002 metų, Olego Truchano taurei laimėti.

Jono Nekrašiaus knyga „Olegas Truchanas - Lietuvos ir Australijos legenda“.

Olego Truchano vardo geografijos kabinetas Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijoje.

201

OLEGO TRUCHANO Geografijos kabinetas

OLEGAS TRUCHANAS –

LIETUVOS IR AUSTRALIJOS LEGENDA,
VISĄ SAVO GYVENIMĄ SKYRĖS TASMANIJOS
SALOS NATŪRALIAI GAMTAI IŠSAUGOTI

- Olegas Truchanas gimė 1923m. rugsėjo 22d. Šiauliuose.
- 1930 – 1934m. lankė Šiaulių pavyzdinę pradžios mokyklą.
- 1934 – 1941m. mokėsi Šiaulių valstybinėje berniukų gimnazijoje (dabartinėje Juliaus Janonio gimnazijoje), baigė XXIII laidą.
- 1944m. pasitraukė į Vokietiją, studijavo Miuncheno universitete teisę, domėjosi fotografija.
- 1949m. išvyko į Australiją. Gyveno ir dirbo Tasmanijos saloje, Hobarte; buvo keliautojas, fotografas, gamtosaugininkas.
- 1972m. sausio 6d. Olegas Truchanas žuvo, kai tyrinėjo Gordono upę Tasmanijos saloje.

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijoje, kas dveji metai, vyksta O.Truchano vardo mokinių darbų konferencija ir fotografijų konkursas „Žmogus ir gamta“.

2023-11-16, ketvirtadienis

ŽMOGUS IR GAMTA

***Respublikinė konferencija skirta gamtininko ir keliautojo
Olego Truchano atminimui***

Kviečiame dalyvauti šiais metais!

Nuostatai

<https://jjanonis.lt/tarptautine-konferencija-ir-fotografijos-konkursas-zmogus-ir-gamta/>

GEOGRAFIJOS
KALENDORIUS
2021

O.Truchano
gimimo eilutę
rasime ir
LGMA
kalendoriuose

GEOGRAFIJOS
KALENDORIUS

2022

Lietuva iš oro...

Šiaulių gimnaziją
baigė 1941 metais.

Olegas Truchanas gimė 1923 m. rugsėjo 22 d.

Olego dėmesį labiausiai kaustė vanduo – jis labai mėgo buriavimą. Laisvalaikiu darydavo sudėtingus burlaivių modelius. Priklausė Šiaulių buriuotojų klubui ir reguliariai trenirudavosi Rėkyvos ežere. Gerai įvaldęs „Finn“ klasės jachtų valdymą, Olegas buvo išrinktas kandidatu į šios klasės jachtų regatą 1940-ųjų Tokijo olimpinėse žaidynėse, tačiau dėl prasidėjusio Antrojo pasaulinio karo žaidynės neįvyko.

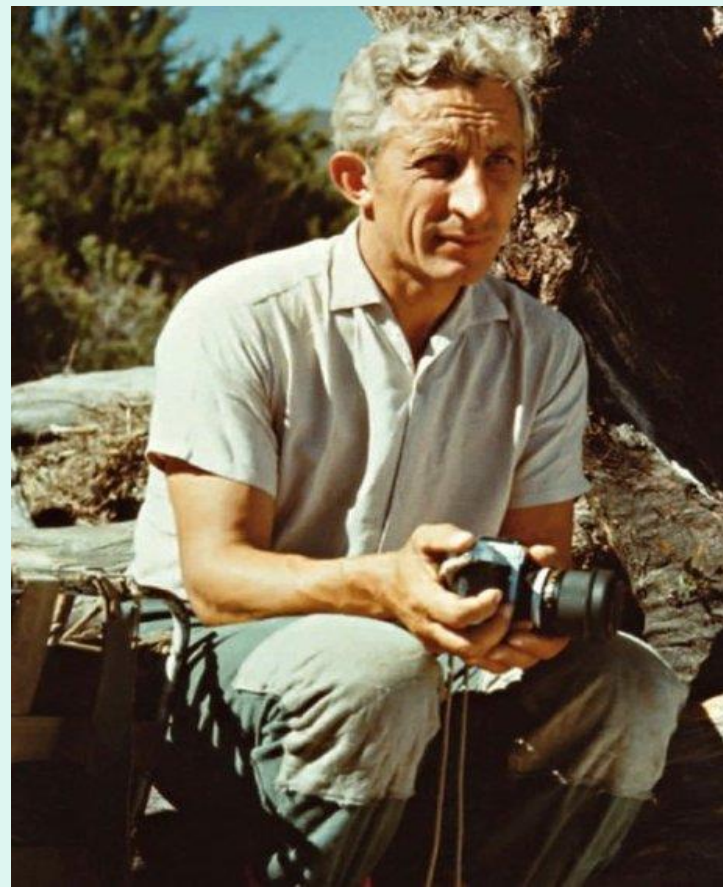

Gyvendamas Šiauliuose O. Truchanas išvaikštinėjo Talkšos ežero krantines, Bubių, Rėkyvos, Kurtuvėnų apylinkes.

Kartą pėsčiomis nuėjo iš Šiaulių į Palangą.

Kartkartėmis Olegas savo draugams surengdavo išvykas po gimtuosius kraštus, tačiau į žygius dažniausiai išsiruošdavo vienas.

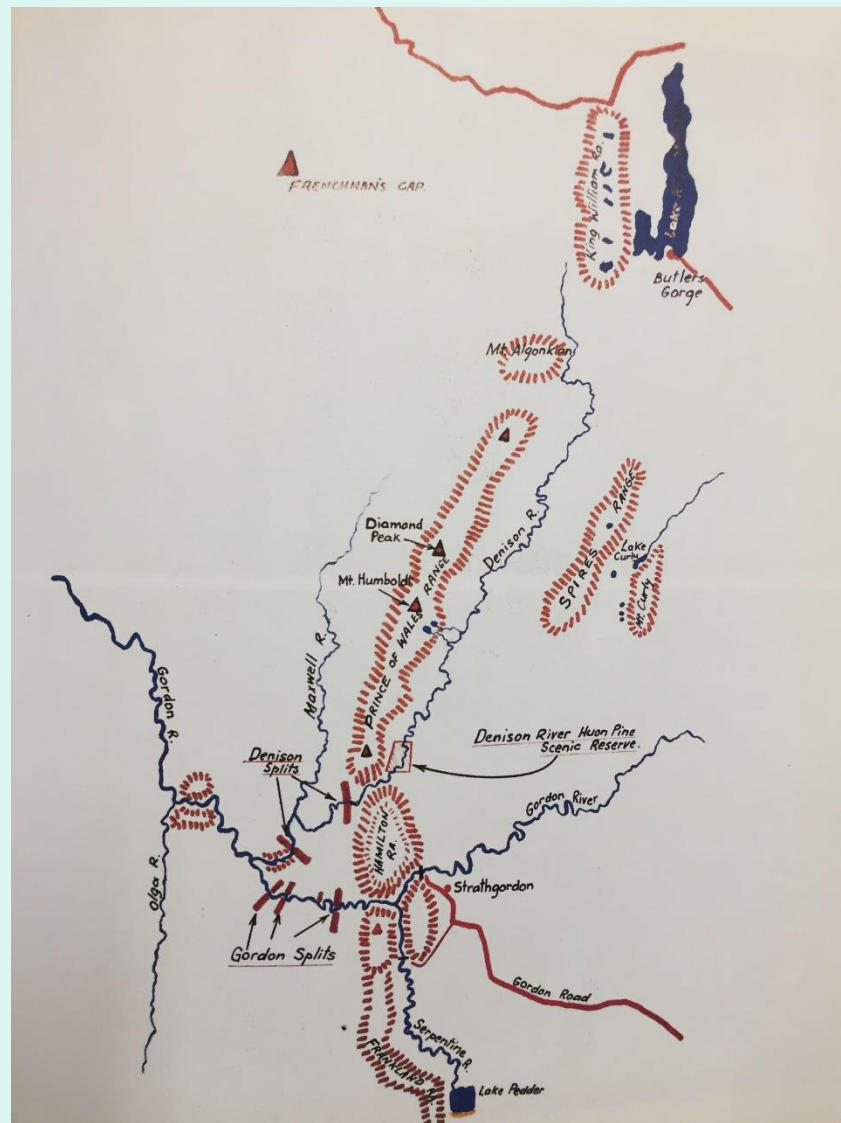
**1945 m. pasitraukė iš Lietuvos.
1946 m. įstojo į Miuncheno
universitetą, studijavo teisę, susidomėjo
alpinizmu ir fotografija.**

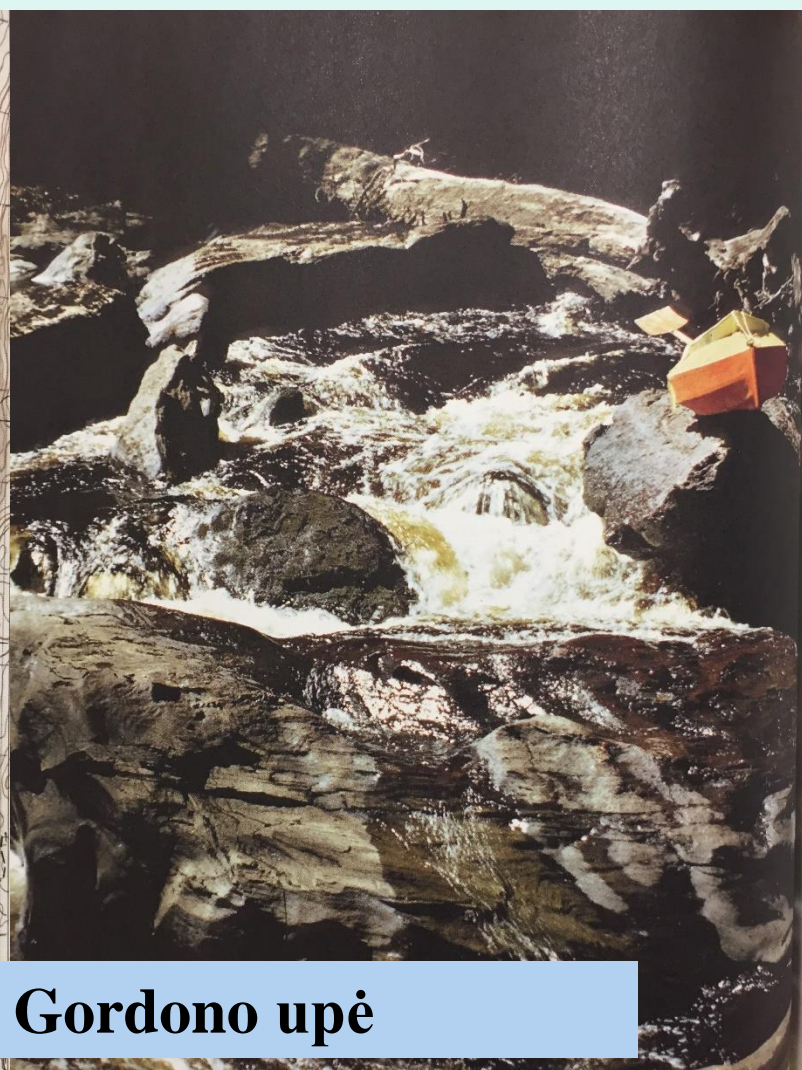
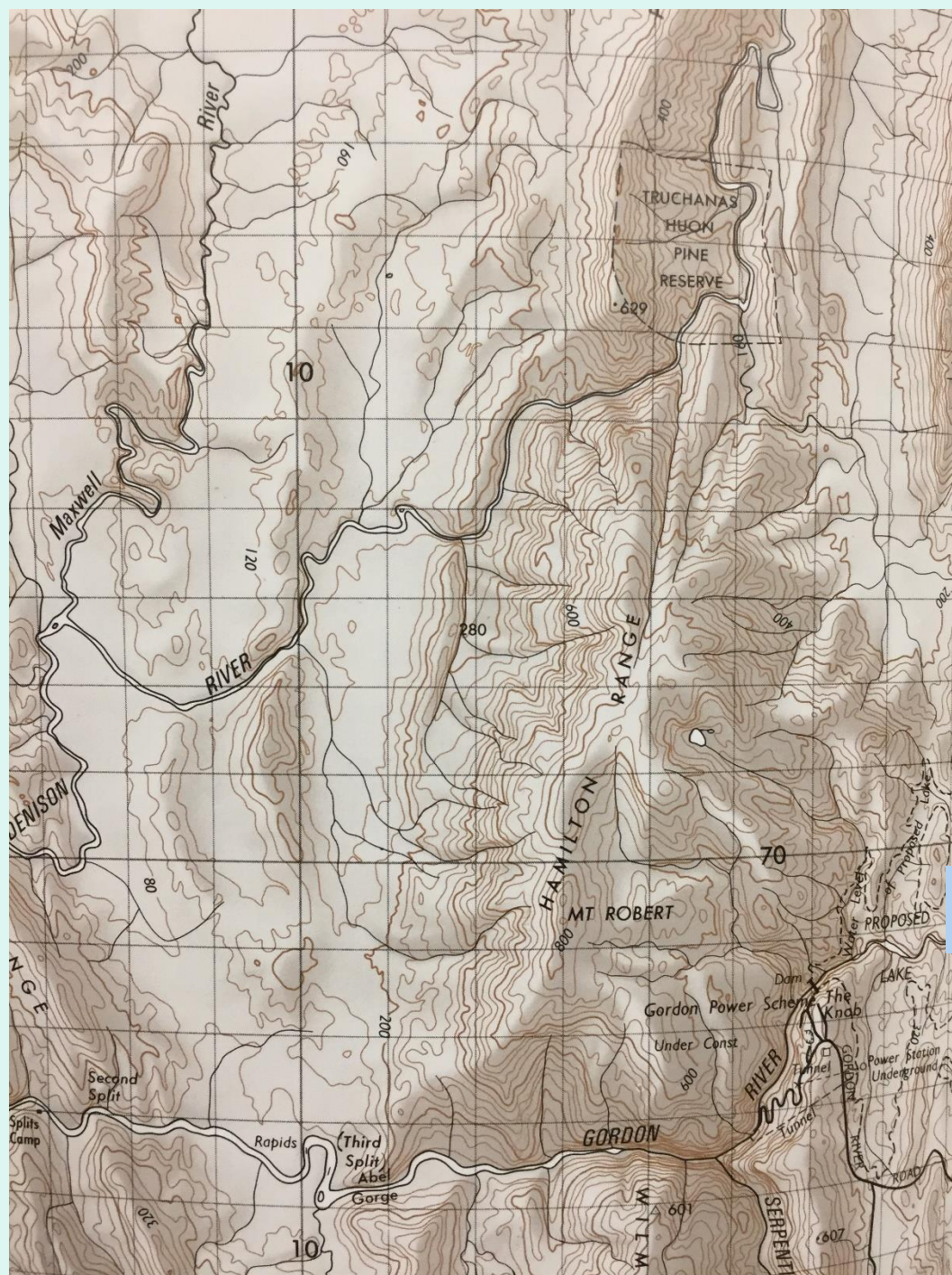

**1948 m. emigravo į Australiją,
dirbo cinko fabrike netoli Hobarto,
Tasmanijos salos sostinės.**

1957-1958 m. tapo pirmuoju žmogumi (iki šiol), perplaukusiu visą Gordono upės tinklą.

Gordono upė

**Davėjus, Denisonas
Franklinas - upės, kurių
upynų žemėlapius sudarė
O.Truchanas**

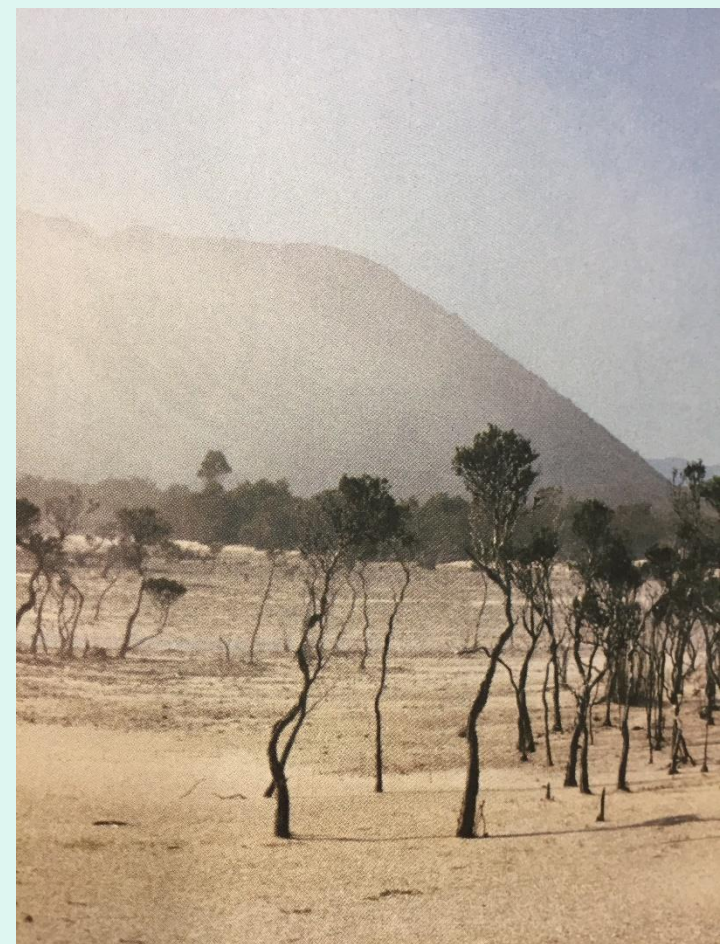
1963 m. kovojo prieš Peder ežero Tasmanijoje patvenkimą.

1967 m. miško gaisras sunaikino Truchanų šeimos namus, sudegė 30 000 unikalių nuotraukų ir skaidrių. O.Truchanas nusprendė pakartoti daugelį savo ekspedicijų, kad vėl galėtų įamžinti unikalias Tasmanijos, Australijos vietas.

**1968 m. gelbėjo Houn Pine
pušynus nuo iškirtimo - vėliau,
įvertinus medžių unikalumą, jų
plotai buvo paskelbti
draustiniais.**

Olego Truchano atminimo įamžinimas

Nacionaliniame Australijos muziejuje rasime ekspoziciją, skirtą O. Truchano žygiams, aptiksime jo garbei pavadintų keliautojų klubų, skautų stovyklų ar alpinistų namelių.

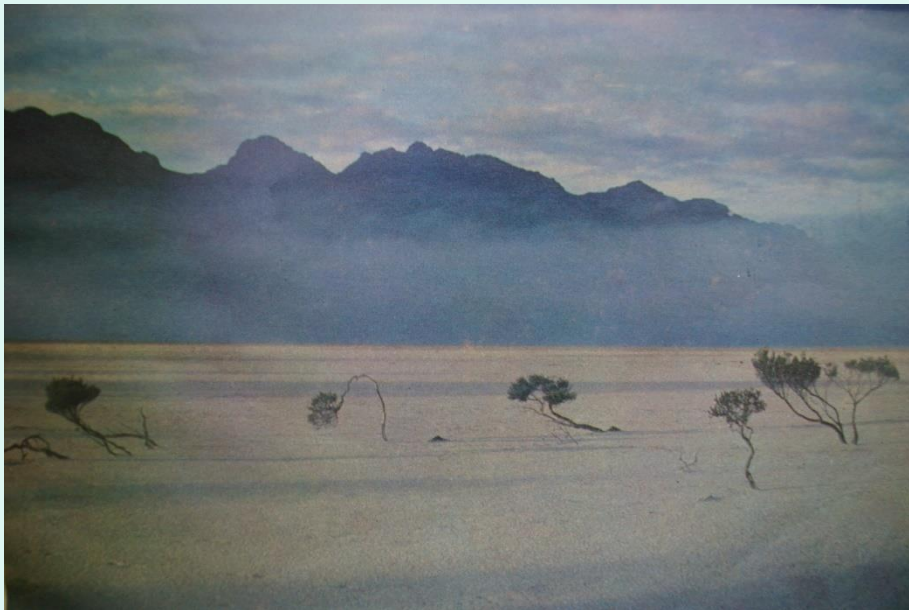
Olego sudaryti garsiniai vaizdo (skaidrių) filmai - „Žiema“, „Pederio ežeras“ ir kt. – ir Makso Anguso parengta knyga „The World of Olegas Truchanas“ yra įtraukiami į Australijos gimnazijų programas, su jais supažindinami šalies moksleiviai.

Hamerslio kalnagūbryje, Vakarų Australijoje, stūkso Olego viršukalnė (1350 m.).

Šiaurės Vakarų Tasmanijoje - Olego uola (629 m.).

Tasmanijoje yra paprastųjų drieksmių rezervatas, kuriam suteiktas O. Truchano vardas (ang. *Truchanas Huon Pine Reserve*). Drieksmės - tai pušys savo brandą pasiekia sulaukusios 500–1000 metų, o jų mediena beveik nepūva. Olegas kovojo už šių pušų išsaugojimą, nes jos buvo masiškai kertamos dėl puikios medienos.

Nanoplectrus truchanasi – Australijoje aptinkamas apsiuvų būrio vabzdys, kuriam vardą, pagal O. Truchano pavardę, suteikė Viktorijos nacionalinis muziejus.

O. Truchano fotografijų galima išvysti ant Tasmanijos pašto ženklų, o jo gyvenimo istorija ir nuopelnai itin ryškūs Australijos kultūriniam gyvenime. 1993 m. kovą Kanberos teatre buvo vaidinamas spektaklis „Vienatvė mano motina“ (angl. *Solitude My Mother*), paremtas O. Truchano gyvenimo istorija. Jo asmenybė apdainuota ne tik australų dainininko Bruce'o Morrisby Watsono dainose, bet ir 2007 m. graikų kilmės Tasmanijos kompozitoriaus Constantine'o Koukiaso pastatytoje operoje „Olegas“.

Виставка фотографій
Олєґас Труханас –
легенда Литви та Австралії

16.11— 3.12.2017

Tasmanija, Strachan lankytojų centras ir gamtos muziejus, paminklas Olegui Truchanui.

Virš įėjimo į centrą užrašyti O.Truchano žodžiai:

Negalima gamtos niokoti ir žaloti.

Reikia ją išsaugoti, praturtinti ir palikti ateinančioms kartoms.

Australijoje išleistos knygos apie Olego Truchano veiklą

